

Een vermoeden van seksueel misbruik

Een praktische aanpak in een niet acute situatie

*Rian Teeuw, kinderarts sociale pediatrie,
Emma Kinderziekenhuis- AMC, LECK kinderarts*

LANDELIJK EXPERTISE
CENTRUM
KINDERMISHANDELING

'Ik hoopte gewoon dat iemand het aan me zou zien en me kwam redden'

Volwassen deelneemster aan
focusgroep, als kind misbruikt door haar
stiefvader

LANDELIJK EXPERTISE
CENTRUM
KINDERMISHANDELING

Inhoud presentatie

- Definitie seksueel misbruik
- Prevalentie seksueel misbruik
- Wat te doen bij (een vermoeden van) seksueel misbruik bij kinderen

Richtlijn 'Diagnostiek bij (een vermoeden van) seksueel misbruik bij kinderen'.

NVK 2016 (op USB stick)

LANDELIJK EXPERTISE
CENTRUM
KINDERMISHANDELING

Definitie seksueel misbruik

- <12 jaar
  - elk seksueel contact, met/zonder penetratie, met/zonder geweld
  - Uitzondering: seksueel spel
- 12-16 jaar
  - elk seksueel contact, met/zonder penetratie, met/zonder geweld, tenzij:
    - vrijwillige relatie gelijkwaardige seksuele partner (leeftijd/ontwikkeling)
- 16-18 jaar
  - elk seksueel contact, met/zonder penetratie, waarbij:
    - dwang / geweld; giften van geld of goederen; pleger bijzondere hoedanigheid (afhankelijkheid); prostitutie; dwang door derden

LANDELIJK EXPERTISE
CENTRUM
KINDERMISHANDELING

Definitie seksueel misbruik (2)

- <16 jaar
  - Pornografische afbeeldingen getoond, aanwezigheid bij seks tussen anderen, of afspraak met het kind met het doel om seks te hebben
- <18 jaar
  - Vervaardigen van kinderpornografische afbeeldingen of andere vorm van seksuele uitbating
- Dwang is ook psychologische dwang in een afhankelijkheidsrelatie

LANDELIJK EXPERTISE
CENTRUM
KINDERMISHANDELING

Prevalentie

- Zelfrapportage seksueel misbruik (scholieren) 91:1000
- **25-35% slachtoffers <7 jaar**
  - (Alink, 2010)
- **32% kinderen maakt ooit seksueel geweld mee**
- 10% meisjes maakt ongewilde manuele seks mee
- 5% meisjes maakt ongewilde orale of genitale seks mee
  - (Nationaal rapporteur, 2014)

LANDELIJK EXPERTISE
CENTRUM
KINDERMISHANDELING

Wat te doen bij (een vermoeden van) seksueel misbruik?

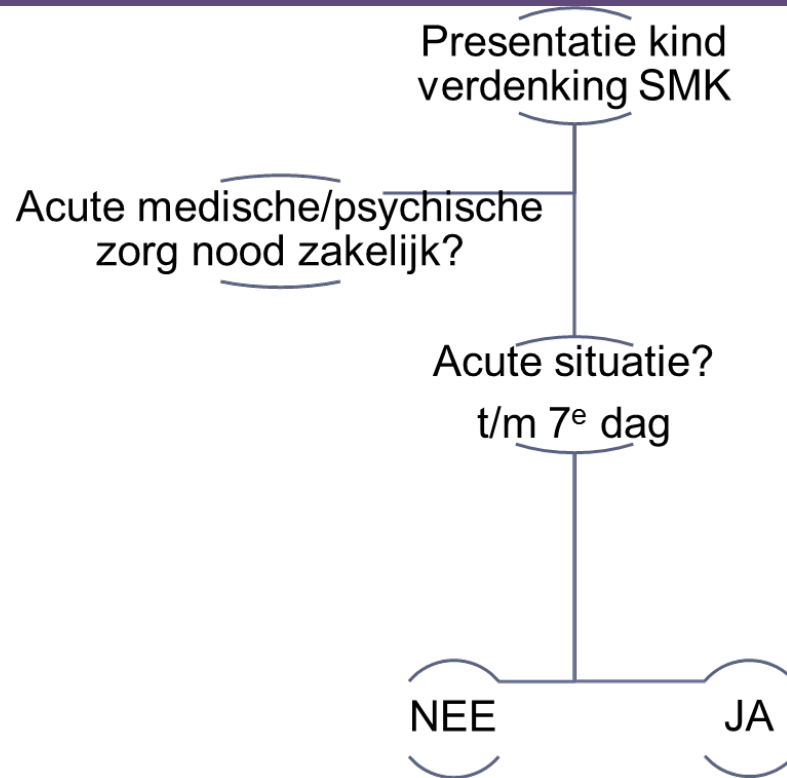
- Acuuu vs. niet acuuu?
  - Waar, door wie en wanneer wordt het kind onderzocht?
- Anamnese
- Lichamelijk onderzoek
- Aanvullend onderzoek
- Forensisch onderzoek
- Advies vragen of melding doen bij VT

LANDELIJK EXPERTISE
CENTRUM
KINDERMISHANDELING

Beslisboom

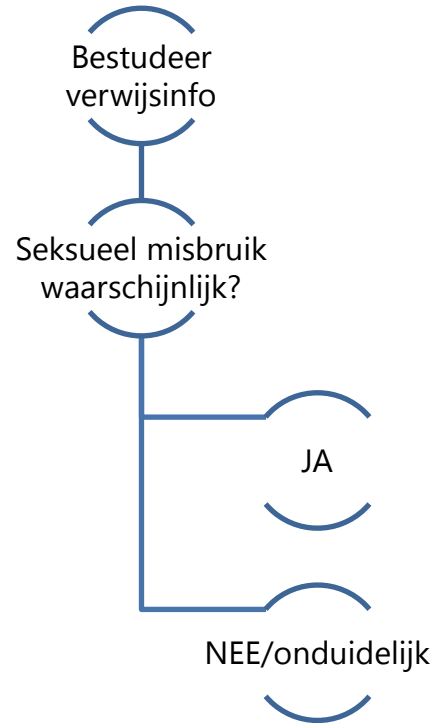

LANDELIJK EXPERTISE
CENTRUM
KINDERMISHANDELING

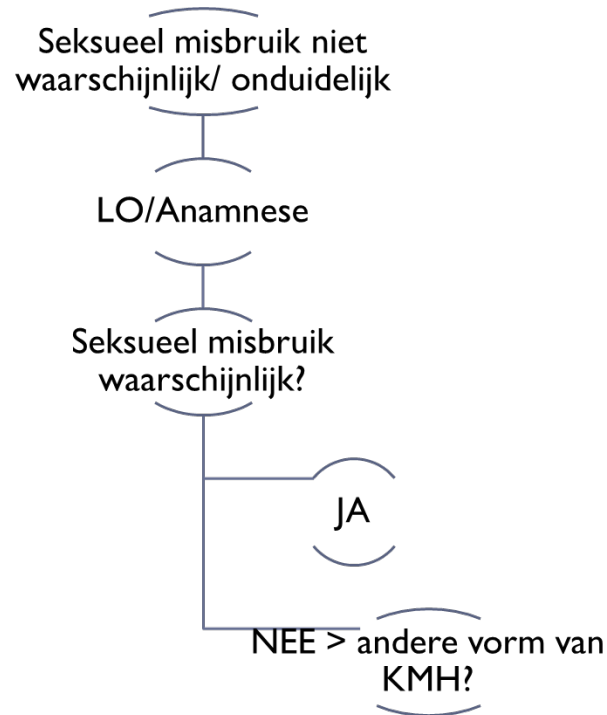
Niet acute situatie (>7 dagen)

LANDELIJK EXPERTISE
CENTRUM
KINDERMISHANDELING

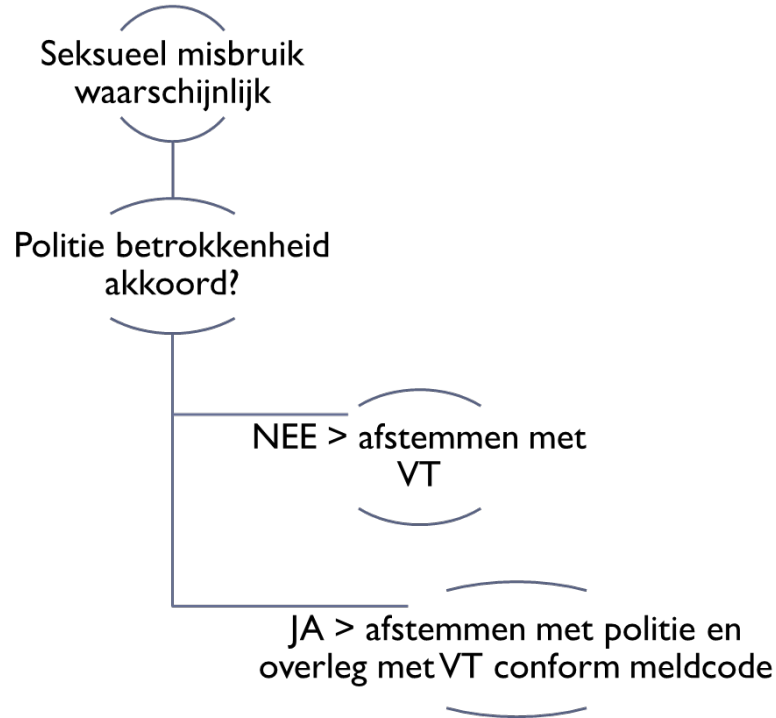
Niet acute situatie (>7 dagen)

LANDELIJK EXPERTISE
CENTRUM
KINDERMISHANDELING

Niet acute situatie (>7 dagen)

Evaluatie in niet-acute situatie

- Gespecialiseerd centrum (vraag LECK)
- Binnen 1-2 weken
- Risicotaxatie door Veilig Thuis

LANDELIJK EXPERTISE
CENTRUM
KINDERMISHANDELING

Toestemming

- Alle gezagdragende ouders moeten toestemming geven voor onderzoek indien kind onder 12 jaar is
- Indien ouder(s) geen toestemming-> vervangende toestemming via Veilig Thuis > Raad van de kinderbescherming
- Kind tussen 12-16 jaar mag in het belang van het kind op verzoek van het kind worden gezien zonder ouders

LANDELIJK EXPERTISE
CENTRUM
KINDERMISHANDELING

Anamnese (1)

- Bij politieonderzoek eerst afstemmen
- Uitvoering door bevoegde en bekwame professional met voldoende ervaring
- Kennis over seksueel misbruik, psychopathologie, en vechtscheiding noodzakelijk
- Spreek ouders en kind (>3 jaar) apart
- Laat kind spreken met gedragsdeskundige
- Open vragen

LANDELIJK EXPERTISE
CENTRUM
KINDERMISHANDELING

Anamnese (2)

- Let op:
  - Onbegrepen lichamelijke klachten
  - Seksueel gedrag,
  - Traumatische klachten
  - Internaliserende en externaliserende problemen
  - Regressie
  - Algemene gedragsproblemen.
- NB/ Niet één signaal of symptoom is voldoende om seksueel misbruik bij kinderen aan te tonen.

LANDELIJK EXPERTISE
CENTRUM
KINDERMISHANDELING

Lichamelijk onderzoek

- Uitgevoerd door bevoegde en bekwame (kinder)arts met ervaring
- Fotografische documentatie (bij voorkeur door medisch fotograaf)
- Altijd foto's anogenitaal gebied
- Zorg voor professionele ondersteuning en observatie van het kind tijdens het onderzoek

LANDELIJK EXPERTISE
CENTRUM
KINDERMISHANDELING

Anogenitale bevindingen en seksueel misbruik

- 4-5% kinderen >72 uur onderzocht afwijkingen bij genitaal onderzoek
- Normaal genitaal onderzoek sluit doorgemaakt seksueel misbruik nooit uit!
- Gedragsobservaties tijdens het genitaal onderzoek minstens net zo belangrijk!

LANDELIJK EXPERTISE
CENTRUM
KINDERMISHANDELING

Bevindingen bij onderzoek

hymenbevindingen		Nederlands	Engels	
Niet-acuut	deels	inkeping	notch	cleft
	compleet	transectie	transection	

LANDELIJK EXPERTISE
CENTRUM
KINDERMISHANDELING

Wanneer SOA onderzoek overwegen?

- Vermoeden van of bewezen seksueel misbruik
- Symptomen of klachten van een SOA
- Onbeschermd consensueel seksueel contact
- Anogenitaal letsel

Workshop Thekla Bosschaart

LANDELIJK EXPERTISE
CENTRUM
KINDERMISHANDELING

Wat er ook speelt in een land...
Laat het vooral de kinderen zijn

Loesje

LANDELIJK EXPERTISE
CENTRUM
KINDERMISHANDELING

Take home

- Beoordeling van (een vermoeden van) seksueel misbruik heeft expertise en multidisciplinaire samenwerking
- Acute situatie (t/m 7e dag)
  - Centrum Seksueel Geweld (medische en forensische expertise onder één dak)
- It's normal to be normal
- Beoordeling is combinatie van
  - Anamnese
  - Psychosociale anamnese
  - Orthopedagogisch/kinderpsychologisch onderzoek
  - LO/anogenitaal (FMEK)
  - AO/FO

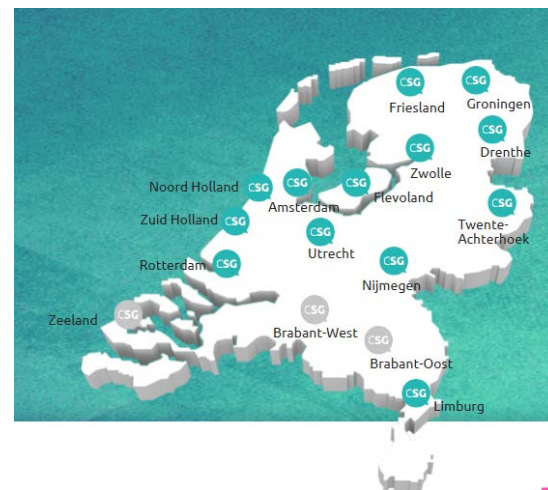

LANDELIJK EXPERTISE
CENTRUM
KINDERMISHANDELING

Waar kan ik terecht

- In geval van niet-acuut: LECK
  - **0900-4445444**
- In geval van acuut: CSG
  - **0800-0188**

LANDELIJK EXPERTISE
CENTRUM
KINDERMISHANDELING

